

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput I. (a) Gregorius Asclepiodoto (b) Patricio Gallorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

interpretationem Cujacii, & Faber *ibi*, Andreas Cludius *ad titulum de condit. indeb. cap. 9. num. 40*

8.
Responde-
tur diffi-
cultatibus.

Nec obstant difficultates supra pro dubitandi ratione adductæ. Non prima; nam licet negativa non possit directè probari, quando mera est, vaga, & absoluta, juxta jura supra adducta; si tamen stricta sit, seu coarctata, ita etiam per indirectam optimè probari potest, *l. optimam, C. de contrahend. stipul. cap. extenore, de testibus*: quod manifestè videre est in negativa, de qua agimus; si enim quis probet pecuniam chiro-

grapho contentam, mutuum non accepisse, aut eam jam solvisse, indebitam fuisse per consequens negavit. Nec obstat secunda difficultas; nam responderetur, quod in præsentis specie is, qui negavit numerationem, si convincatur, teneatur postea probare debitam fuisse pecuniam; nec tunc contraria allegat, sed diversa: unde si quis judicio conventus ob mutuum, neget pecuniam sibi creditam fuisse, convictus potest opponere pecuniam jam solvisse, ut latè probat D. Josephus de Rees *lib. 7. opuscul. cap. 3. per totum*.

TITULUS XXIV.

De donationibus.

CAPITULUM I.

(a) Gregorius Asclepiodoto (b) Patricio Gallorum.

PRudentes viros, sicut estis, Regibus adherere, multorum solamen est. Nam tum præstantiorem sibi locum ad animæ utilitatem datum intelligunt, certum est, quia mercedis causas, ubi inveniunt, non postponunt. Quanto igitur affectu, quantaque devotione gloria se vestra in causis pauperum studio pietatis impenderit, dilectissimo filio nostro Candido Presbytero renunciante comperimus. Sed quoniam hanc sibi quodammodo nobilitas legem imponit, ut debere se quod sponte tribuit, æstimet; & nisi in beneficiis suis creverit, nihil præstitisse se reputet: paterna dilectione salutantes, gloriæ vestræ superscriptum Presbyterum, & patrimonium Ecclesiæ nostræ fiducialiter commendamus, ut ope gratiæ vestræ præmunitum, molestias, & onera nulla sustineat. Sic igitur boni studii in vobis cura proficiat, ut utilitates pauperum vobis annitentibus nutriantur, & sentiamus quod de charitate vestra præsumimus. Augere favoris vestri præsidia, quia apud nobilium mentes semiplenum bonum videtur, quod sine adjectione relinquitur. Et quoniam ab excellentissimis Regibus Francorum filiis nostris poposcimus, ut ipsum patrimonium sub sua cura habere dignentur, vobis adminiculantibus impleatur, us vestrum possit esse quod poposcimus: quatenus & nos gratias referentes, pro gloriæ vestræ incolumitate orare anxius valeamus, & vestrorum bonorum vicissitudinem Deus vobis omnipotens, & hic, & in futuro recompenset. Clavim verò à sacratissimo beati Petri corpore, in qua de catenis ejus benedictio continetur, transmisimus, quæ collo vestro suspensa, contra omnia adversa vos muniat.

NOTÆ

1. (a) **G**regorius.] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc tit. cap. 1.* & verba hujus textus extant apud D. Gregorium *lib. 12. indict. 7. epist. 17.* ex quo registro ita restituo litteram hujus textus. Antonius Augustinus *in notis ad r. collect. in præsentiait*, non magnam fore jacturam si hoc textu volumen hoc careret, præcipuè cum non improprie hæsitari possit, an legem contineat, cum in eo aliquid non jubeatur, permittatur, seu prohibeatur, ex traditis ab Anguiano *lib. 1. de legibus, cap. 7.* Credo verò primum compilatorem tantum quævisse in præsentis epistola sensum accommodatum, & ita

hæc verba compilasse sub titulo *de donat.* Cum enim nobilitas nihil aliud sit, quam divitiæ ex majoribus in successores derivatæ cum accessione virtutis, Aristotel. *lib. 1. Pol. cap. 1.* *ibi: Genere nobiles esse videntur, quibus majorum est virtus, & divitiæ.* Juvenalis *satyr. 2.* *ibi: Clarus genere, atque opibus vir.* Livius *lib. 32. de Urbe*, *ibi: Bona mulier, genere clara, ac divitiis; conferunt enim plurimum divitiæ ad magnanimitatem, per quam virtutem maxima nobilitas commendatur;* ut ex Aristotel. docet D. Thomas *2. 2. q. 124. art. ult.* illustrant Tiraquel. *de nobilit. cap. 3.* Eguinarius Varo *eod. tract. cap. 2.* Turtureus *lib. 2. cap. 6.* Valenzuela *consil. 166. num. 61.* & hi, qui abundant opibus à majoribus comparatis, atque traductis,

tractatis, prouiores, atque faciliores sint addo-
nandum, quam ii, qui illas proprio labore com-
pararunt: illi enim non metuunt inopiam, quam
nunquam experti fuerunt; hi uero metuunt ex
eadem causa, ut considerant Aristoteles lib. 4.
Ethicor. cap. 1. D. Thom. 2. quæst. 117. artic. 4.
merito ergo D. Gregorius in præsentii commen-
dat nobilitatem ab exercitio liberalitatis; quod
encomium frequentissimum est apud auctores
bonæ notæ, quorum testimonia referunt Valen-
tuela ubi supra, numero 43. Solorzanus em-
blem. 78. Tiraquel. de nobilit. cap. 37. ex num.
40. ubi dicit hunc textum literis aureis esse
scribendum. Hermosilla ad l. 1. titul. 4. partit 5.
num. 8.

(b) *Patricio.* Patricius in præsentii non accipitur
pro eo, qui tempore Imperatorum pro patre Cæ-
saris habebatur, 5. 4. quibus modis patriâ potest.
sed pro Patricio certi Regni, Gallie uidelicet,
ut apud Ubarnefridum lib. 3. de gestis Longobard.
capite 7. ibi: Amalricus Patricius provincie, qua
Guntarano Francorum Regi parebat. Apud Con-
stantinum Porphyrog. de administ. Imper. cap. 27.
ibi: Neapolis antiquum Prætorium erat Patricio-
rum, qui mittebantur; & illam qui tenebat, idem
in potestate Siciliam quoque habebat; cumque Pa-
tricius Neapolim appellaret, Dux Neapoles in Si-
ciliam abibat. Et statim ait: Postquam Constantino-
polim translata est Imperii sedes, omnia hæc in duos
Præcipuos diuisa sunt. Ex eo tempore missi sunt
ab Imperatore Constantinop. Patricii duo, quo-
rum unus Siciliæ, Calabria, Neapoli, & Amal-
pha præerat, alter uero Beneuentum, Capuæ,
Papiæ, cum reliquis; & tributa quorundam fisco
Imperatoris pendebant. Probar Guthertus lib. 2.
de officio domus, cap. 19. unde in præsentii Asele-
piodoro Patricio Gallorum commendabat Gre-
gorius patrimonium Ecclesiæ Romanæ, quod
erat in Gallia, quia hi Patricii præcipue ararium
tractabant. Idem Constantinus dicto cap. 27. ibi:
Temporibus Imperatricis Irenes missus Patricius

Narses tenebat Beneuentum, & Papiam; Romam
autem Papa Zacharias. Accidit ut bella gere-
rentur in partibus Papiæ, & Narses Patricius
pecuniis fisco ex pacto soluendis in milites ero-
garet.

(c) *Debere se.* Consonant Cassiodorus lib. 1.
variar. epistol. 12. ibi: Nec tamen benignitas no-
stra unâ remuneratione contenta honorem geminat,
augmenta procurat, & eo studio donare parat, quasi
debeat omne quod præstat. Et libro 2. epistola 30.
ibi: Quia beneficentiam esse Principem licet, nec in-
tra regulas constitui, potest munificentia regalis
arctari. Ira leuis coarctatur grauissimum instituit;
impatiens ambitio iure frenatur, clementia non ha-
bet legem, nec debet sub angustiis terminis benigna
sequi, quem decet sine sine lauare. Et lib. 2. epistol.
2. Amamus nostra beneficia geminare, nec semel
prestat largitas collata fastidium, magisque nos pro-
uocant ad frequens premium qui iustia nostra gratia
suscipere meruerunt. Plinius Junior lib. 1. epistol. 4.
Beneficia subvertis antiquiora, nisi illa posteriori-
bus cumules. Seneca lib. 1. de benefico. cap. 11. Pa-
rum est dedisse, fovenda sunt beneficia Berengofus
Abbas lib. 3. de inuentione sanctæ Crucis, cap. 2.
tom. 2. Biblioth. veterum Patrum, ubi extollens
nobilitatem sanctæ Helenæ, ita ait: Insuper præ-
diorum ejus copie Ecclesiæ Dni olim undique colla-
ta bene declarant quâ nobilissima pollet generis an-
tiquitate. Illustrant Iuretus in notis ad Sym-
machum libro 9. epistol. 5. Petrus Gregorius in
capite sedes, numero 3. de rescript. Bobadilla li-
bro 1. polit. capite 4. Mantica tom. 2. de con-
tract. libro 13. titul. 17. Matienzo in l. 1. titul.
10. libro 5. Recopil. Silva de salariis famil. quæ-
stione 6. numero 29. Pineda de rebus Salomonis,
pagina 362. Solorzanus tom. 2. libro 2. cap. 10.
num. 79.

Ex fragmento hujus epistolæ à Raymundo
in præsentii transcripto, varias repetentes de-
duxerunt assertiones: videndi sunt Garafia,
& Benitez in repetitione ad hunc textum.

CAPUT II.

Alexander III. Episcopo (a) Parisiensi.

FRaternitatem tuam credimus non latere, quod cum Episcopus, & quilibet Præla-
tus alius Ecclesiasticus ecclesiasticarum rerum sit procurator, non (b) dominus,
conditionem Ecclesiæ meliorare potest; facere uero deteriorem non debet. Accepi-
mus autem, quod bonæ memoriæ (c) P. prædecessor tuus graves donationes, & onero-
sas Ecclesiæ in rebus Episcopatus ad quorundam instantiam fecit, in detrimentum Ec-
clesiæ, Canonicis suis [d] Catholicis inconsultis. Unde quoniam donationes hujusmo-
di de jure non tenent, f. r. auctoritate Ap. indulgemus, ut donationes hujusmodi, tam
à clericis, quam laicis tibi liceat legitimè revocare.

NOTÆ.

(a) *Parisiensi.* In prima collectione, sub hoc tit.
cap. 2. legitur Papiensi sed retinendum credo
Parisiensi: nam ex illis uerbis hujus textus, bonæ
memoriæ P. prædecessor tuus, constat alloqui Ale-
xandrum Prælaturum, qui habuit prædecessorem
hujus nominis P. fuitque orthodoxæ fidei, &
præuæ uitæ; siquidem appellatur ab Alexandro
uir bonæ memoriæ: & licet in Ecclesia Papien-
si temporibus Alexandri III. per annum 1178.

florisset Sanctus Lanfrancus, qui prædecesso-
rem habuit Petrum Toscanum; tamen cum ille,
quia Victorem Antipapam sequebatur, ab Ale-
xandro III. anathemate percussus esset, credi
non potest eum appellasse uirum bonæ memo-
riæ. Unde eximio Alexandrum III. hic referri
Mauricio de Soliaco Parisiensi Episcopo,
qui rexit eam Ecclesiam temporibus Alexan-
dri III. & prædecessorem audit eximium uirum
Petrum Lombardum, qui decessit anno 1164. ut
refert Chenu in serie Præsulum Parisiens. Missa
est